

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.

§.17. In SS. Altaris Sacramento comprimere debemus naturalis discursus
velocitatem ob verbum Christi, nos mysterij huius docentis veritatem: cum
illud vnicum cælos terramque firmare potuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53084)

*feras alas suas: demittunt contrahantque alas suas: & cum ita sit quod prius strepitum excitarent, velut aquarum multarum, & maris aestuantis: quia disputationum suarum rationumque viribus veritatem curiosius inquirebant: nihilominus audita voce, cunctis se submittunt: Captiuantes intellectum in obsequium fidei. Quales non legimus inter D. Aug. & D. Hier. altercationes: inter D. Chrysostr. & D. Epiph. & D. Thom. cum Magistro sententiarum: omnes intellectus sui conuertunt alas, illis sursum euolant: una peruenit alteram, veritatem indagantes Catholicam, vt illum nobis exponant lucidam & cognitioni nostrae manifestam: & licet sonitu aquarum doctrinae, viderentur totum posse commouere mundum: in ipso tamen sereno disputatum suarum, audita voce ex firmamento, voce scilicet Christi: Dominus firmamentum meum: omnes conuertunt, silent disputationes: etenim illo verbo ipsis asserente esse corpus suum & sanguinem, cibum & potum huius SS. Sacramenti: nullus de eius amplius veritate dubitat: sufficit enim ad intellectum nostrum in fide eius, quod Christus nobis hoc affirmet. Quod si olim discipuli Pythagorae, censuerunt sufficere solum Mag. sui verbum, vt intellectum suum perpetuo submitterent silentio, quo dicebatur: Magister dicit: nam eo audito omnes eorum conuertebant disputationes, & quiescebant intellectus, nulla opposita repugnantia ob quamcumque rationem: quanto magis decet nos nostrum Catholicae submittere veritati circa hoc SS. Sacramentum, dum audimus quod Christus Magister noster primaque veritas: Ego sum via, veritas & vita, qui fallere nequit aut falli, nobis hoc ita asserenter dicat, omnique doceat certitudi-
ne. Caro mea vere est cibus?*

§. 17. In SS. Altaris Sacramento comparere debemus naturalis discursus velocitatem ob verbum Christi, nos mysterij huius docentis veritatem: cum illud vnicuius calor terramque firmare potuerit.

Tribuit nobis Deus intellectum, vt esset velut scrutator & examinatur eorum omnium quae nobis occurrunt, vt eo modo rationem sentimus & comprehendemus eorum quae cognoscimus, & finitque tanta hae efficacia apud veteres Philosophos: vt hoc proprium esse dicebant hominibus barbis & ignorantibus quilibet

sibi proposita credere, ad hoc nulla conuictis ratione: quocirca ille tantum inter ipsos nomen ferebat sapientis qui res ex principijs eius causisque cognoscebat: ita vt dando omnium rerum rationem, debeat intellectus nequaquam sistere, donec illas ad eorum principia causalque reduxerit: De Aristotele refertur, dum die quodam in manus eius liber Genesis incidere a Moysse conseriptus, cepit primam illam euoluere propositionem: *In principio creauit Deus caelum & terram*, & ultra progrediens sperabat hanc propositionem ratione confirmari, quia cum non reperiret, librum abdicauit in haec verba: *Bene uisisset rusticus, si probaret.* Itaque donec perueniat ad rationem eius quod proponitur, nullus est Eurus humano ingenio in inquirendo velocior. Et quamuis vt verum esse fateatur, hoc rebus naturalibus optime conueniat, in ordine ad quas incidere potest, vt nulla eum remo retur, siquidem cum nihil uetutis eius naturalis excedat efficaciam: licet in quibusdam natura sibi reseruaerit clauis secreti sui: naturalis, cum multa sunt, quae quantumuis diligenter adlaboret, minime tamen ad eas possit peruenire, nec eorum effectum, qui in illis reperiuntur, rationem causalque cognoscere: ueritatem in diuinis & supernaturalibus, ad aliud spectantibus hemisphaerum multo sublimius, ratio illi non potest vel minimum auxiliari: sicut enim in illis ordo inuenitur eius adiutate superior, nequit ad eius cognitionem efficaciam suam adferre naturalis: sed aliam uirtutem superiorem, qua in digeris proportionetur, eaque est fidei uirtus, quae illi lumine haec proponit medio Dei uerbo, haec illi confirmante: cui fidem adhibens, seque submittens, & non alter, illa cognoscat: *Si non crederitis, non permanebitis:* & ita cessat omnis uelocitas in ratione inuestigante, propter uerbum haec illi proponens. Sicut autem superioritas, dignitas ac supernaturalitas diuinorum maxime emicat in SS. Sacramento in quo vt uidetur, totus se debet subijcere intellectus uerbo Dei, hoc illi proponens ita cessat hic inquisitionis eius uelocitas rationem indagans huius ueritatis: quia illam tantum potest adipisci, si simpliciter uerbis Christi consentiat hoc illi confirmantibus.

Plane admittit argumentum propositum conueniens D. Chrysostr. quo demonstrat quam simpliciter & sine ulla disputatione recipiendum sit uerbum Dei supernaturalia nobis proponens mysteria, fideique nostrae diuinae articulos. Patet, inquit, debet ad seruo Domino suo obedientiam: unde supremo Domino suprema debetur obedientia, & quamnam oris haec illa nimirum, quae nulli admittit

Gen. 1. 1.

II.

III.

IV.

re.

Hom. 2. in

Ep. ad Rom.

post med.

admittit

V. Ea obedientia servus Domino.

admittit disputationem, nullam contradictione: si namque contradictio repugnet obedientia: suprema obedientia nec hilum quidem paritur contradictionis. Hæc ea est quam servat intellectus omni rei: & disputatione, credens id quod fides docet. Et quamvis verum sit quod in omnibus eius mysteijis Deus se supremum probet Dñm, quo nos ad supremam compellat obedientiam & subiectionem, nihilominus in nullo magis quam in SS. Sacramento supremum suum manifestat dominium: etenim D. Paulus illum considerans hoc instituentem Sacramentum, eo non obstant, quod ante Christi officio functus fuerat servus, illum nuncupat Dñm: *Domini Iesus in qua nocte tradebatur*. Quo significet, quod vt servi huius Domini supremam illi servare debeamus obedientiam, & subiectionem in hoc mysteio, quo ostentat palamque facit, quantum sit Dominus omnium: quandoquidem vt talis Supremo vtarur dominio in creaturis suis, de substantia panis ac vini illud efficiens quod sibi comeniebat institutioni: vnde in ipso intellectus nullam aliam habet obligationem præter eam, quæ propria est seruo ad Dominum suum: nempe hanc, quæ omnem verbo eius præstat obedientiam, omne velocitatis suæ submittere efficaciam verbo Christi eiusque potentia: hoc illi proponentis & asseuerantis: nec enim pot. utius habes iudicium quod servus verum suum agnoscat dominum, quam si remota omni repugnantia præceptis illius obediatur: quocirca nullum habere possumus certius iudicium cognovionis huius SS. Mysterij, quam si perfecte nos ipsos fides verborum Christi submittamur: tunc enim eum clarius cognoscemus, quando illi firmitus crediderimus.

r. Cor. 11. 23.

VI. Idcirco Christus ad hac institutione dicitur Dominus.

Idcirco Christus ad hac institutione dicitur Dominus, quia in ipso intellectu nullam aliam habet obligationem præter eam, quæ propria est seruo ad Dominum suum: nempe hanc, quæ omnem verbo eius præstat obedientiam, omne velocitatis suæ submittere efficaciam verbo Christi eiusque potentia: hoc illi proponentis & asseuerantis: nec enim pot. utius habes iudicium quod servus verum suum agnoscat dominum, quam si remota omni repugnantia præceptis illius obediatur: quocirca nullum habere possumus certius iudicium cognovionis huius SS. Mysterij, quam si perfecte nos ipsos fides verborum Christi submittamur: tunc enim eum clarius cognoscemus, quando illi firmitus crediderimus.

Psal. 125. In ps. 125.

D. Basili. explanat verba illa Psalmistæ: *Credidi propter quod locutus sum* Non à te petitur, inquit hic, vt mysteio tibi à Deo propolita capias, nec illa intellectu tuo transmittas: vix vltimum enim fundum pelagus illud haberet, quod pedes adeo exigui transtularent: sed hoc tibi mādatur, vt simpliciter credas. In hoc immensam Dei cognoscimus bonitatem qua nobis hanc præstat misericordiam, dum maxima sua nobis mysteia communicat, & præclarissimum omnium, Sacramentum. Tantam eorum noveris esse dignitatē, vt ea nobis sit impossibile, dum hac luce fruimur, intelligere, essentque valde exigua, se ea nosset posset intellectus comprehendere: promptam à nobis exigat obedientiam, & integram Dei verbo-subiectionem qua credamus, non autem disputemus, non velimus tantam comprehendere celsitudinem: vnde hoc solum nobis præcipit vt simpliciter credamus, non replicemus, non contradicamus: vt ita confirmatus constansque intellectus nosset in cognitione huius mysteij: in quo mandat Deus vt pedem ligat fistatque creati velocitatis intellectus ob verbi certitudinem hoc affirmantis. Quod si Dei verbum perpetuo potuerit caelos fundare firmitate, non minus efficacis oportet vt sit, quo nostrum firmet intellectum in cognitione veritatis nobis in hoc propolita: nam quantumvis oculorum nostrorum lucem laetare, in illa tamen, possumus esse multo absque omni comparatione securiores, quam per illam quam oculi nostri in his visibilibus comprehendunt, siquidem nonnumquam vult Deus vt per certitudinem, quam de illis habemus, inferamus multo maiorem quam possumus colligere ex spiritualibus, visibilibus & supernaturalibus.

VII. Vnde nõ capienda sed credenda sunt hæc mysteia.

In illo paralytico, quem teste D. Marthæo, VIII. Redemptor noster in pedes erexit spectantibus digne et & oblitentibus Pharisæis, clare potentia suæ virtutis proposuit testimonium, vt eorum ex toto commoveret quiesceret intellectus, eius potentia fidem inter gentes suam gram adhibentes, qua pollebat ad remittenda peccata: ita vt ex eo quod oculatiter cognoscēbant, illos firmare voluerit in veritate spiritualis perestatis, quam in dubium revocant circa personam Christi quo circa dum illos cognoscit interius detrahentes, eo quod paralytico exisset: *Remittuntur tibi peccata tua*: vt illos in fide solidaret, quod potestatem haberet remittendi peccata: hoc format illis argumentum: *Præsentem scitis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, tunc aut paralyticus: surge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam*. Ex visibili miraculo curandi paralyticum ipsis assistentibus & eum mirantibus, illorum voluit confirmare intellectus in cognitione potestatis spiritualis, qua poterat peccata remittere. In SS. Sacramento tanta cernimus prodigia vt humanus intellectus eorum considerans eminentiam virtutis naturali relicti ac viribus: nullo modo possit quiescere sibi que sicut vile. Satisfacere etenim videre Dei magnitudinem totamque eius immensitatē tam exigua conclusam quantitate hi sibi, quinimo & in minima eius particula, accidentia panis ac vini sine naturali suo subiecto, videtur quod in veritate conturbet moneatque tantū ratione naturalis eius discursus, vt se refragū ostendat, & valde inuente illud cognoscat eo modo quo à Christo credendum proponitur, quinimo quando Christus hoc propoluit, vt dñm esse multo: confessi sunt auditorum: *Dñus est hie sermo*. Vt igitur intellectus in cognitione huius supernaturalis mysteij

placiter credamus, non replicemus, non contradicamus: vt ita confirmatus constansque intellectus nosset in cognitione huius mysteij: in quo mandat Deus vt pedem ligat fistatque creati velocitatis intellectus ob verbi certitudinem hoc affirmantis. Quod si Dei verbum perpetuo potuerit caelos fundare firmitate, non minus efficacis oportet vt sit, quo nostrum firmet intellectum in cognitione veritatis nobis in hoc propolita: nam quantumvis oculorum nostrorum lucem laetare, in illa tamen, possumus esse multo absque omni comparatione securiores, quam per illam quam oculi nostri in his visibilibus comprehendunt, siquidem nonnumquam vult Deus vt per certitudinem, quam de illis habemus, inferamus multo maiorem quam possumus colligere ex spiritualibus, visibilibus & supernaturalibus.

In illo paralytico, quem teste D. Marthæo, VIII. Redemptor noster in pedes erexit spectantibus digne et & oblitentibus Pharisæis, clare potentia suæ virtutis proposuit testimonium, vt eorum ex toto commoveret quiesceret intellectus, eius potentia fidem inter gentes suam gram adhibentes, qua pollebat ad remittenda peccata: ita vt ex eo quod oculatiter cognoscēbant, illos firmare voluerit in veritate spiritualis perestatis, quam in dubium revocant circa personam Christi quo circa dum illos cognoscit interius detrahentes, eo quod paralytico exisset: *Remittuntur tibi peccata tua*: vt illos in fide solidaret, quod potestatem haberet remittendi peccata: hoc format illis argumentum: *Præsentem scitis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, tunc aut paralyticus: surge, tolle lectum tuum, & vade in domum tuam*. Ex visibili miraculo curandi paralyticum ipsis assistentibus & eum mirantibus, illorum voluit confirmare intellectus in cognitione potestatis spiritualis, qua poterat peccata remittere. In SS. Sacramento tanta cernimus prodigia vt humanus intellectus eorum considerans eminentiam virtutis naturali relicti ac viribus: nullo modo possit quiescere sibi que sicut vile. Satisfacere etenim videre Dei magnitudinem totamque eius immensitatē tam exigua conclusam quantitate hi sibi, quinimo & in minima eius particula, accidentia panis ac vini sine naturali suo subiecto, videtur quod in veritate conturbet moneatque tantū ratione naturalis eius discursus, vt se refragū ostendat, & valde inuente illud cognoscat eo modo quo à Christo credendum proponitur, quinimo quando Christus hoc propoluit, vt dñm esse multo: confessi sunt auditorum: *Dñus est hie sermo*. Vt igitur intellectus in cognitione huius supernaturalis mysteij

scilicet posse confirmari ex verbo hoc sibi propo-
nentis eoque se firmum ac fecerum in eius veri-
tate statere, oculos coniecit in huius eiusdem
verbi potentiam, in eo declaratam quod de illo
fateretur in creatione celorum, sciatque firmiter,
quod si verbum Dei seipso potens fuerit ad ce-
los in creatione solidandos, non minus efficax
esse debet quos nostrum confirmet intellectum
in cognitione nouæ creationis spiritualis, in hoc
SS. Sacramento, nempe Transsubstantiationis pan-
is in Substantiam corporis ac sanguinis Do-
mini.

Dauid de creatione celorum sic ait: *Verbo Do-
mini cali firmati sunt.* A. Incognitus: Intendu hic
Propheta Rex manifestare omnipotentiam Dei
in terum omnium creatione, quodque in superio-
ribus, nimirum calis illam vt verbi sui decla-
tauerit: *Tanta enim potestatis est Deus, quod verbo
suo produxit calum.* Et ipsum firmavit sic, vt in-
corruptibile maneat in æternum. Si igitur in celis
quos videmus tantæ sit virtutis eius verbum, vt
illo celos creauerit, ipsoque perpetua durat one
firmauerit ab omni cessatione liberos, in creatio-
ne spirituali transsubstantiationis in SS. Sacra-
mento per virtutem verbi sui, nostrum potest fir-
mare intellectum, vt solidus consistat in fide ver-
bi Saluatoris, illi hoc proponens: qui namque
potestate valuit ita cõstiter solidare celos istos,
cedere possumus quod potestate valeat qua hoc
confirmet quod nobis assenerat in transsubstan-
tiatione substantiæ & panis & vini in substan-
tiam corporis ac sanguinis sui: hoc etenim eius
nobis verba declarant: *Caro mea vere est eibus &
sanguis meus vere est potus.* Quocirca quantumuis
ratio naturalis hoc non comprehendat suis con-
silia viribus, tamen quiescat, & à sua cesset ve-
locitate ob verbum Christi hoc cõfirmantia.

*§. 18. SS. Sacramentum mysterium Dei est
eminentissimum, atque vt tale solis ser-
uatur fidelibus, qui diuina collustrati
fide eius cognoscunt dignitatem.*

Sæpius iam expendimus diuinum hoc Sacra-
mentum proportionem habere non paruum
cum caelesti gloria, quæ cum terra sit vocat
illud D. Tho. *Finitia gloria pignus.* Vnde conside-
randæ sunt in illis quibus hoc cõceditur eadem
condiciones eorum quos Deus ad gloriam suam
prelegit: & quamuis verû sit, illis difficile posse
cognosci, tamen nobis ad consolationem quæ d

eius signa Christus in S. eloquio constituit, vt no-
tat D. Bern. quæ sunt velut imagines ad coniectu-
randû, confidendû & certo quodam modo præ-
noscentidû, quis sit prædestinatus ad gloriã. Inter
alias, inquit D. Bern. vna est quæ Christus emme-
rat agens de prædestinatis sub symbolo omni-
nam (interprete D. Theodoro) selet homines
delineare sub figura animalium: crudelēs sym-
bolo leonum, astutos & dolosos sub figura vul-
pium: bonos autem pacificos & simplices sub ty-
po ouium: *Oues mea vocem meam audiunt.* In hoc
signo communi, multa includuntur particularia,
secundum variam in SS. Litteris explicatorem
verbi: *Audire verbum Dei:* sed litteræ ea confor-
mior est quam suggerit D. Basil expendens vim
verbi: *Audire: Vocem meam audiunt non disputant
neque discutunt.* Oues, simplices sunt, & audita
voce pastoris, circa illam non disputant, vtum
debeat manere vel progredi, sed simpliciter
illã audiunt, vt obediunt, & se subijciunt ei quod
per illam ipsi indicatur. q. d. Oues meæ simpli-
cem voci meæ seruant obedientiam, nec de illa
disputant, aut examini subijciunt: statim integrã
ei fidem adhibent, eisque sola vocis fides suffi-
cit. Hoc vnũ est signum electorum ad gloriam.
Hanc igitur habere debes communicaturus,
promptam obedientiam & simplicem ad Christi
verbum promptitudinem, asserentis hic adesse
corpus suum ac sanguinem, & perfectam subie-
ctionem fidei veritatis, quæ nobis in V. Sacra-
mento credenda proponitur, & cõlecta omni con-
tentione & disputatione.

Hoc mihi vt verum videtur, quod in opposi-
tionem eius quod accidit in paradiso circa arbo-
rem illam, quam Deus primævis nostris interdixit
parentibus statuerit in Ecclesia sua SS. Sacra-
mentum. In priori inde nobis omne manuit dã-
num, quod parentes nostri audientes Dei vocem
in paradiso præcipientis ne de arbore illa come-
derent, sub pœna mortis: illam ad tribunal traxe-
runt disputationis & examinis cum diabolo ab
illis querente: *Cur præcepit vobis Deus, ne come-
deretis de fructu arboris illius?* Respondent illi:
ab sit hoc à nobis: *Ne forte moriamur.* Apage tale
commentum: vnde moriemini? Cur hæc præ cæ-
teris vos occidet: nulla huius offerunt ratio, nec in
hac arbore quæquam præ reliquis est quod mor-
tem redoleat. Itaque ex non audita voce Dei, vel si
saltem inquisita huius ratione nostra proeunt obedi-
enteria peruenies: accedat igitur fides ex opposi-
tione nos docens omne nostrum bonum oriturum facta in
in Ecclesia ex auditu vocis Christi, & simplici o-
bedientia in SS. Sacramento, & nulla quaesita ra-
tione,

*Ser. 1. de
Septuag.
& Ser. 1.
in Osa.
Paf.
Ser. 1. de
Præuid.*

104. 10. 27

I.
Signum prædes-
tinationis est audi-
re verbũ
Dei.

II.
Inde om-
ne malũ.

Gen. 3. 3:

III.
Simplex
obedi-
entia

E

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN